

concepte aflate în interdependență rolul esențial în dezvoltarea istoriei orale – „sociologie a praxisului” –, direcție de studiu în plină ascensiune, dar mai puțin cunoscută la noi. Aceasta propune înțelegerea și interpretarea nuanțată a socialului prin intermediul „istoriilor vieții” individuale, mărturia individuală fiind valorificată în interesul științei. Accesul la povestea vieții subiectului aduce beneficiul unui tip de discurs identitar din care putem extrage secvențe ale procesului de formare a sinelui raportat la condiționările mediului social și ale istoriei. Povestirea despre sine reprezintă o cale privilegiată de cunoaștere a situațiilor sociale construite în contextul interacțiunilor generate de „narațiunea memorială”.

Servindu-i ca resursă în trasarea ultimului reper al demersului științific, autorul dezvoltă tematica identității și a mentalului colectiv, abordând problematica reprezentărilor sociale. Sunt definite coordonatele expansiunii cercetărilor în acest domeniu, ce justifică aprecierea perioadei de descoperiri consecvente și bogate ca o adevărată „eră a reprezentărilor sociale”. Autorul notează contribuțiile marcante la amplificarea studiilor acestui fenomen în câmpul psihologiei sociale și remarcă rolul incontestabil al dialogului interdisciplinar al antropologilor, sociologilor și psihologilor în explorarea și cunoașterea socialului.

Cartea reprezintă, așa cum menționează autorul, un „ghid de inițiere” adresat studenților și tinerilor cercetători. Realizând o analiză retrospectivă, se evidențiază dorința autorului de a menține continuitatea între temele clasice și noile perspective ale domeniului. Reperle tematice ale lucrării se prezintă ca o trecere dinamică de la clasic la nou.

Considerăm că Alin Gavreliuc îndeplinește obiectivele precizate în stadiul inițial al călătoriei alături de celălalt, „lectura socialului” realizându-se în manieră inter-

acționistă, teoriile prezentate fiind susținute de nuanțări metodologice. Întrebările formulate conferă deschidere elaborării de noi răspunsuri și interpretării nuanțate. Ipotezele sugerate în cuprinsul cărții creează noi orizonturi pentru concretizarea unor cercetări și, eventual, a unor strategii și programe de intervenție.

Oana Gavril Jitaru

Georgeta Bidilică-Vasilache

Incursiune – Destin colectiv și destin individual, Viața unei familii din Botenii Muscelului, Ploiești, Editura Scrisul Prahovean, Cerașu, 2004, 114 p.

Dacă ar fi să ne imaginăm o familie, dincolo de nucleul ei, în legăturile ei, în care sângele se subțiază, fără a se pierde, ca pe un om înveșmântat, am spune că puțini cunosc doar hainele care se văd. Dincolo de ele, sunt alte veșminte și sub ele se află alte veșminte și tot așa. De obicei, oamenii le cunosc pe cele care se văd, în care sângele nesubțiat lucrează cu memorii vii sau măcar încă vii.

Georgeta Bidilică-Vasilache s-a încăpățânat să umble la aceste veșminte cu minuție, înțelegere și iubire, scriind o carte despre corpul social cunoscut sau căutat cu insistență, acel corp social care formează o familie. Această întreprindere a dus la scrierea unei cărți despre familia sa lărgită, despre cum au trăit cei ce au compus-o, despre cum erau vremurile în care s-au petrecut destinele colective și destinele individuale ale celor ce, temporar sau definitiv, i-au lăsat un nume și o istorie. O întreprindere dificilă, am spune, pentru că fiecare dintre noi, ne amintește Georgeta Bidilică-Vasilache, se naște din unirea a două trunchiuri, fiecare trunchi născându-se din alte două trunchiuri și așa mai departe.

Vorbesc acum despre o carte despre care autoarea spune cu sinceritate că nu este nici o carte memorialistică și nici una monografică. Ea este un discurs, o eliberare fericită a unor memorii adunate cu răbdare, despre propria viață, dar și despre viața celor care dintru început i-au marcat existența. Bunici, părinți, rude, am zice. Dar nu numai. Ei erau oameni uniți și unici, care au trăit așa cum au crezut ei că este mai bine și au lăsat în urmă gânduri, fapte, emoții, bucurii și necazuri.

Georgeta Bidilică-Vasilache, purtată de curiozitate și de nevoia de a nu se depărta de cei care i-au înconjurat viața, a devenit, astfel, cronicarul unei familii lărgite. Ea este o povestitoare. Ea povestește cu o apropiere tandră ceea ce a văzut, auzit și trăit în preajma celor care compun substanța propriei sale memorii.

Prezentul propune astăzi incursiuni în trecutul nostru, colectiv sau individual. Oricine își caută rădăcinile va ajunge la sat, fără uimire și fără complexe. Figurile fondatoare ale Georgetei Bidilică-Vasilache sunt oameni ce au trăit într-o lume ordonată, în care pulsul vieții se împletea armonios și chiar „corect” cu incursiunea în care autoarea ne invită să intrăm. Această lume a satului nu mai există. Ea rămâne însă altfel, în noi, și doar cronicari ca autoarea de față o fac să iasă la iveală ca să ne putem explica de ce astăzi suntem cum suntem. Un discurs care, până la urmă, este o incursiune identitară. Mândria și dorința de a se apropia de normele morale ale comunității par să devină mai palide în viziunea prezentului peștriț, haotic, grăbit și confuz. Acestea sunt rațiunile care au făcut-o pe Georgeta Bidilică-Vasilache să ne spună o istorie mai largă – a satului Botenii Muscelului –, în care s-au mișcat și se mișcă încă istoriile mici ale oamenilor fără de care istoria mai largă n-ar exista.

Grijile, plăcerile, necazurile, amestecul între ordine și dezordine sau însuși farmecul,

dar și caracterul aprig ale vieții ne sunt date uneori, cu o precizie pe care doar prezentul ne-o poate da. Și totuși, totul curge spre trecut.

Există astăzi puțini oameni – indiferent din ce domeniu vin – care acordă lumii satului multă importanță. Nu pentru că satul nu mai există în imaginarul nostru, ci pentru că a scrie despre sat, despre lumea pe care o numim rurală nu este deloc ușor.

Cartea Georgetei Bidilică-Vasilache are, dincolo de valoarea sa sentimentală, de emoția care reiese din descrierea lumii satului, o valoare de cunoaștere. Este o carte de antropologie culturală, pe care cei ce se apleacă asupra lumii satului trebuie să o cunoască. Povestitori pentru care datoria de a nu-și uita rădăcinile și de a trece mai departe de ceea ce memoria personală a păstrat sunt, de asemenea, puțini, iată pentru ce trebuie să recunoaștem că efortul de cunoaștere, înțelegere și păstrare în memorie a ceea ce este trecut, dar încă viu în prezent pe care l-a făcut Georgeta Bidilică-Vasilache n-a fost resimțit de aceasta decât ca pe o emoție mereu trează și mereu constructivă.

Aurora Liiceanu

Sarah Pink

Doing Visual Ethnography. Images, Media and Representation in Research, Londra, Sage Publications, [2001] 2002, 196 p.

Lucrarea autoarei britanice, profesor la Universitatea din Loughborough, se înscrie în preocupările cele mai recente ale cercetătorilor din domeniul științelor socioumane privind rolul vizualului în analizele sociologice, cu precădere în cele etnografice.

Structurat în trei părți precedate de o introducere, volumul de față se adresează